

Θα ξεκινήσω με μια φράση του [Αλμπέρ Καμύ](#) που μου ήρθε στο νου όταν τελείωσα την ανάγνωση αυτού του μυθιστορήματος: «Δεν υπάρχει τίποτε πιο θλιβερό και τόσο ερημικό όσο μια πόλη χωρίς πιθανό αίνιγμα».

Η **Αφροδίτη Βακάλη** λοιπόν σκηνοθετεί ένα αίνιγμα στη δική της πόλη, ένα αίνιγμα το οποίο γίνεται η αφορμή για ένα αστυνομικό αναγνωστικό ταξίδι και παράλληλα για μια ανθρωπολογική προσέγγιση της ελληνικής κοινωνίας σε έναν απροσδιόριστο χωροχρόνο, μια και η ιστορία που πραγματεύεται το βιβλίο θα μπορούσε να έχει συντελεστεί οποτεδήποτε και σε οποιοδήποτε επαρχιακό σημείο της χώρας.

Και όπως στο πρώτο της βιβλίο βασική πρωταγωνίστρια ήταν η θάλασσα που καθόριζε νοοτροπίες και συμπεριφορές στη νησιωτική επαρχία έτσι και σ' αυτό το βιβλίο κεντρικός χαρακτήρας δεν είναι ούτε η πόλη ούτε ο χρόνος, ούτε το αίνιγμα ούτε ακόμα και αυτοί οι ολοζώντανοι χαρακτήρες που πλάθει η Αφροδίτη. Είναι κυρίως η βροχή, μια και για μήνες η βροχή «ακράτητη» όπως λέει η συγγραφέας έχει ξεχυθεί παντού και λασπώνει τους δρόμους, τα σοκάκια, τα σπίτια, κυρίως όμως, τις ψυχές των ανθρώπων. Εισχωρώντας παντού οξειδώνει τις συμπεριφορές και πυροδοτεί συναισθηματικές εκρήξεις εντελώς απρόβλεπτες.

Φαίνεται ότι η συγγραφέας αρέσκεται να χρησιμοποιεί το συμβολισμό των στοιχείων αυτών ως αφετηρία και κινητήριο δύναμη των ηθών και των αντιδράσεων των ηρώων της. Όσοι έχουν διαβάσει το πρώτο της βιβλίο καταλαβαίνουν τι ακριβώς θέλω να πω.

Βρέχει λοιπόν συνεχώς και η λάσπη και η υγρασία σταδιακά ποτίζουν τις συνειδήσεις των κατοίκων που προσπαθούν να συνεχίσουν τη ζωή τους μέσα σε ένα άγνωστο πια γι' αυτούς τοπίο. Και ξαφνικά ένα τραγικό γεγονός ταράζει τη μικρή κοινωνία που σαν υπνωτισμένη έχει ήδη αρχίσει να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες. Ένας φόνος, ο πρώτος μιας σειράς άλλων που θα ακολουθήσουν, και μάλιστα ένας φόνος μικρού παιδιού, γίνεται η αφορμή να ταραχθούν τα λιμνάζοντα νερά της πόλης.

Γράφει η Αφροδίτη: *«Και στο τέλος συνήθισαν. Το αποδέχτηκαν σιωπηλά. Με βαριά καρδιά, μα τ' αποδέχτηκαν. Και συνέχισαν τη ζωή τους, την καθημερινή τους ρουτίνα, βρεγμένοι και μουσκεμένοι ίσαμε το κόκκαλο. Δυσανασχετώντας και ρίχνοντας χολωμένα βλέμματα στον ουρανό. Στον μαύρο, βαρύ ουρανό, που, εχθρικός, αδυσώπητος και με το τεράστιο στόμα του ορθάνοιχτο, πάνω τους ξέριναγε το νερό που κράταγε στα σωθικά του».*

Οι έρευνες για τον εντοπισμό του δράστη θα ξεκινήσουν. Ο αστυνόμος Σκιαδάς, ένας εξαιρετικός χαρακτήρας που προσωπικά θα ήθελα να τον συναντήσουμε ξανά σε κάποιο άλλο βιβλίο της Αφροδίτης, θα κληθεί να εξιχνιάσει το έγκλημα και να φτάσει στο δράστη προτού εκείνος φτάσει στο επόμενο θύμα του. Δεν θα τα καταφέρει. Ο δεύτερος φόνος θα γίνει μετά από λίγες μέρες και θα ακολουθήσει κι άλλος. Ο αναγνώστης στο πλάι του αστυνόμου θα βιώσει, βήμα-βήμα, όλη την ταραχώδη πορεία της αστυνομικής έρευνας, αλλά και της προσωπικής του αγωνίας, μια πορεία που διαχέει το σασπένς μέσα στις σελίδες αυτού του βιβλίου με αμείωτο είναι ενδιαφέρον.

Στο βιβλίο υπάρχουν αρκετοί χαρακτήρες. Και οι επινοημένοι ήρωες είναι το βασικό δομικό υλικό κάθε μυθιστορηματικού έργου μια και εκείνοι είναι αυτοί που καθορίζουν την πλοκή και τη δράση της ιστορίας. Η Αφροδίτη το γνωρίζει πολύ καλά αυτό. Στήνει λοιπόν το αφηγηματικό της ιστό και στέκεται κοντά τους να τους παρακολουθεί, κυριολεκτικά ολοζώντανους, σπαρταριστούς να αγωνιούν, να συζητούν, να βλαστημούν, να στήνουν τις δικές τους παγίδες στο πεπρωμένο, να παθαίνουν και να απελπίζονται, να πεθαίνουν ή να λυτρώνονται.

Και είναι πραγματικά εξαιρετικός ο τρόπος με τον οποίο η συγγραφέας περιγράφει τους ήρωές της. Διαβάζοντας το βιβλίο ο αναγνώστης ακούει τη φωνή τους, βλέπει τις εκφράσεις τους, το χρώμα που έχουν οι κλωστές στο κέντημά τους και μυρίζει την υγρασία στα ρούχα τους, όταν γυρίζουν βουτηγμένοι στη βροχή, βιώνει την απελπισία τους, βλέπει τις ματιές τους, αφουγκράζεται τη οδύνη τους. Μοιάζει να βρίσκεται καθισμένος στο ίδιο δωμάτιο δίπλα τους και να παρατηρεί κάθε τους κίνηση. Κι όλα αυτά χάρη στη ικανότητα της Αφροδίτης να αποδίδει με κινηματογραφικό ρεαλισμό τις σκηνές του έργου της κάτι που επίσης είχε φανεί από το πρώτο βιβλίο της το «Και γύρω τους η θάλασσα», και που σ' αυτό το δεύτερο έργο της γίνεται πια ένα από τα πιο έντονα χαρακτηριστικά της γραφής της.

Γύρω από τους ήρωες θα πλεχθούν, σαν γαϊτανάκι, γεγονότα, οικογενειακά μυστικά, εξεγερμένες αποφάσεις, διαταραγμένες συνειδήσεις, οδυνηρές αλήθειες και παρακινδυνευμένα ψέματα. Και ενώ οι φόννοι θα συνεχίζονται ολόκληρη η κοινωνία θα αντιληφθεί πως ο μικρόκοσμός της κλονίζεται σταθερά, δεν καταλαβαίνει ακόμα όμως πως κινδυνεύει να παρασυρθεί μαζί του όταν εκείνος γκρεμιστεί.

Ένα ακόμα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του βιβλίου είναι η μουσικότητα του. Η Αφροδίτη σε κάποιο σημείο γράφει: «η μουσική είναι μουσική. Απ' όπου κι αν πηγάζει, την ίδια μαγεία ασκεί στις ψυχές». Στο βιβλίο της η μουσική πηγάζει από το προσωπικό της ύφος γραφής. Ο ήχος της βροχής συνοδεύει ολόκληρη την αναγνωστική διαδικασία, σαν μουσικό πρελούδιο. Κι αυτό επιτυγχάνεται χάρη στις κοφτές και εκφραστικές προτάσεις που χρησιμοποιεί η Αφροδίτη. Όταν μάλιστα η ιστορία κορυφώνεται οι προτάσεις αυτές ορμούν βροχηδόν σχεδόν στις σελίδες, ποτίζοντας κυριολεκτικά την ψυχή του αναγνώστη με την ίδια ευκολία που 219 ημέρες βροχής μουσκεύουν τη μυθιστορηματική της πόλη και συμβάλλουν στην δημιουργία της αινιγματικής ατμόσφαιρας του βιβλίου.

Η Αφροδίτη όμως δεν σταματά εκεί. Συναρμολογεί λέξεις και δημιουργεί παρηχήσεις συμφώνων, τέτοιες που μεγεθύνουν την αίσθηση της βροχής. Άλλωστε έχει ένα δικό της αφηγηματικό ύφος που στηρίζεται σε εκφραστικά παιχνιδίσματα, όπως αυτό που κάνει όταν προτάσσει το αντικείμενο μιας φράσης και δίνει έναν αρμονικό τρόπο εκφοράς της γλώσσας και έναν εσωτερικό ρυθμό στο κείμενο της.

Σημαντικός είναι και ο τρόπος που περιγράφει η Αφροδίτη Βακάλη τις σκηνές των φόννων. Η βία, που, ως προϋποθετική αρχή, υπάρχει σε τέτοιου είδους πράξεις χάνεται μέσα σε μια απατηλή γλύκα που βγαίνει από την αφηγηματική δεινότητα της συγγραφέως και σβήνει απαλά, όπως μια αληθινή μαχαιριά στο κορμί κάποιου, που εκείνος που τη δέχεται αρχικά δεν τη νιώθει, το αίμα όμως ρέει ανεπίστρεπτα.

Από τα καλύτερα σημεία το βιβλίου είναι οι σελίδες, στις οποίες ακούγεται ο εσωτερικός μονόλογος της διαταραγμένης εκείνης προσωπικότητας που διαπράττει τα εγκλήματα. Μέσα σ' αυτόν στοιχειοθετείται όλη η συναισθηματική διακύμανση της προσωπικότητας αυτής. Διάσπαρτες οι σελίδες αυτές μέσα στο βιβλίο που είναι χωρισμένο σε τρία μέρη, μοιάζουν με χορικά στάσιμ

στην **τραγωδία** που εξελίσσεται με λόγο «ηδυσμένο», λόγο που έχει πράγματι **αρμονία**, ρυθμό και μελωδία, και δίνουν το απαραίτητο αναγνωστικό οξυγόνο. Ταυτόχρονα προοικονομούν τις εξελίξεις που με καταϊγιστικό ρυθμό θα οδηγήσουν την ιστορία στην κάθαρση, προκαλώντας συναισθήματα ελέου και φόβου στον αναγνώστη.

Μέσα από τα λόγια του αποκαλύπτονται πλήρως ο χαρακτήρας και τα κίνητρα των φόνων, η σχέση του ίδιου με τα υπόλοιπα πρόσωπα και γίνονται αντιληπτά όλα εκείνα τα στοιχεία που καθορίζουν την πορεία του πριν η ανατροπή της αλήθειας τη σηματοδοτήσει για πάντα.

Το βιβλίο αυτό είναι ιδιαίτερο για έναν ακόμη λόγο. Η συγγραφέας έχει πετύχει να δώσει ένα αμιγώς αστυνομικό έργο και ταυτόχρονα ένα αξιόλογο κοινωνικό και ψυχογραφικό **μυθιστόρημα**. Με τρυφερές αναφορές στις ανθρώπινες σχέσεις από τον έρωτα και τη μητρότητα, ως την αδελφική αγάπη, το συζυγικό πάθος ή αλληλοσπαραγμό, το μίσος και την αγωνία της προσωπικής ολοκλήρωσης, πετυχαίνει μια παράλληλη ιχνογράφηση της κοινωνικής αδράνειας που επικρατεί και των οικογενειακών δεσμών και σχέσεων. Έτσι η αστυνομική διάσταση της ιστορίας, που οι λάτρεις του είδους θα αγαπήσουν πολύ, γίνεται ο μοχλός που κινητοποιεί τα συναισθήματα και αλλάζει τη θέαση των πραγμάτων, τόσο στους ήρωες του βιβλίου όσο και στους αναγνώστες του.

Γραμμένο με αμεσότητα, ζωντάνια, πρωτοτυπία, κάνοντας χρήση συμβόλων και συμβολισμών, η Αφροδίτη Βακάλη μέσα στις σελίδες του **«219 ημέρες βροχής»** περνά και τις δικές της αγωνίες. Μηνύματα και προσωπικές της ιδέες διανθίζονται μέσα στο βιβλίο, όπως όταν γράφει: «Το κακό χτυπά αδιακρίτως, χωρίς λογική. Καμιά φορά ξανά και ξανά, στο ίδιο σημείο. Κι αποτελειώνει έτσι αυτούς που ήδη έχει τσακίσει», ή σε κάποιο άλλο σημείο: «Ολόκληρο με ρούφηξε η βροχή κι ύστερα μ' έπλασε πάλι. Έγινε μήτρα που με γέννησε ξανά. Ξαποσταίνω στην υγρή θαλπωρή της κι ισορροπώ, ακροβατώντας πάνω στους ψιθύρους της. Στο ατέλειωτο εκείνο μουρμουρητό του νερού. Κι είναι οι ψιχάλες της αχνός, ξεθωριασμένος ήχος που παλεύει ν' ακουστεί λίγο πριν σβήσει. Ο επιθανάτιος ρόγχος, οι τελευταίες ανάσες μιας ανάγκης που ίσως κάποτε σβήσει. Μιας **ζωής** που αλλάζει τη ρότα της, μιας ολόκληρης εποχής που ψυχορραγεί, γεννώντας μιαν άλλη, καινούργια και καλύτερη εποχή».

Από τη «Μεταμόρφωση» του Κάφκα, μέχρι «το Λάθος» του Σαμαράκη και «το Άρωμα» του Πάτρικ Ζίσκιντ, ο δρόμος που διανύει η Αφροδίτη Βακάλη είναι μακρύς και εντελώς προσωπικός, το κείμενό της όμως συνομιλεί διακριτικά με τους δημιουργούς αυτούς, κάνοντας διακειμενικές ασυνείδητες αναφορές που εκφράζουν τη λογοτεχνική της σχέση με κλασικά πλέον έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

**Το βιβλίο της Αφροδίτης Βακάλη, 219 ημέρες βροχής, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός.
Τέσυ Μπαίλα**

